

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

Υπόθεση **Ό.Ε.Ε** κατά **Ελλάδας**

(Προσφυγή υπ'αρ. 57072/08)

Απόφαση

Στρασβούργο, 13 Ιανουαρίου 2011

Η απόφαση αυτή είναι οριστική. Μπορεί να επέλθουν μερικές αλλαγές στην μορφή.

Στην υπόθεση ΟΪΕΪ κατά Ελλάδα,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα) αφού συνεδρίασε σε Επιτροπή με την ακόλουθη σύνθεση :

Anatoly Kovler, *Πρόεδρος*

Sverre Erik Jebens,

Γεώργιο Νικολάου, *Δικαστές,*

Και André Wampach, Αναπληρωτή Γραμματέα Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο, στις 9 Δεκεμβρίου 2010,

Εξέδωσε την απόφαση που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από προσφυγή (αρ. 57072/08) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ένας υπήκοος της οποίας, ο κος ΟΪΕΪ (« ο προσφεύγων»), προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 23 Οκτωβρίου 2008, σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον κο Α.Ματθαίου, δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους της, τον κο Σ. Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του κράτους και την κα Μ. Γερμάνη, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 9 Νοεμβρίου 2009, η Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Κατ' εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αρ. 14, η προσφυγή παραπέμφθηκε σε Επιτροπή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1955 και διαμένει στην Αθήνα.

5. Στις 6 Μαρτίου 2001, προσφεύγει στα πολιτικά δικαστήρια με αγωγή κατά του εργοδότη του, μια ασφαλιστική εταιρεία στην οποία είχε εργαστεί από το 1992 έως το 2000. Ο προσφεύγων κατήγγειλε την λύση της σύμβασης εργασίας του και ζητούσε διάφορα ποσά ως αποζημίωση. Η δικάσιμος ορίστηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 2003.
6. Στις 2 Μαρτίου 2004, το Πρωτοδικείο Αθηνών έκανε δεκτή την αγωγή του (αποφ. Αρ. 755/2004).
7. Στις 15 Δεκεμβρίου 2004, ο αντίδικος άσκησε έφεση. Η δικάσιμος έγινε στις 26 Μαΐου 2005. Στις 30 Νοεμβρίου 2005, το Εφετείο Αθηνών ακύρωσε μερικώς την προσβαλλόμενη απόφαση και μείωσε το ποσό που επιδικάσθηκε στον προσφεύγοντα ως αποζημίωση (αποφ. Αρ. 9364/2005).
8. Στις 30 Μαρτίου 2006 ο αντίδικος άσκησε αναίρεση. Στις 29 Ιανουαρίου 2008, ο Άρειος Πάγος έκανε δεκτή την αίτηση αναίρεσης, αναίρεσε την απόφαση υπ' αρ. 9364/2005 και παρέπεμψε την απόφαση στο Εφετείο με διαφορετική σύνθεση (αποφ. Αρ. 162/2008). Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε στις 24 Απριλίου 2008.
9. Ο προσφεύγων δεν ανέφερε αν κίνησε τις ενέργειες ενώπιον του Εφετείου. Εμπάσει περιπτώσει, το Εφετείο δεσμεύεται από τα συμπεράσματα του Ανώτατου Δικαστηρίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

10. Ο προσφεύγων επικαλείται ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραβίασε την αρχή της «εύλογης προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 §1 της Σύμβασης, που ορίζει τα εξής :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως,...εντός λογικής προθεσμίας υπό ... δικαστηρίου, ... το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, ...»

11. Η Κυβέρνηση αντιτίθεται στην θέση αυτή.

A. Επί του παραδεκτού

12. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 §3 της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν αντίκειται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Επομένως θα πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

13. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η επίδικη διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί επισήμως, αφού η απόφαση παραπέμφθηκε στο Εφετείο, με παραπομπή από τον Άρειο Πάγο. Ο προσφεύγων δεν ανέφερε αν άρχισε ενέργειες στο δικαστήριο αυτό. Όμως, εμπάσει περιπτώσει, αν το εφετείο ασχοληθεί και πάλι με την απόφαση, θα απορρίψει τα αιτήματα του προσφεύγοντα σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Αρείου Πάγου. Φαίνεται λοιπόν ότι ο προσφεύγων γνωρίζει ότι η διαδικασία επί παραπομπής δεν έχει καμία πιθανότητα να καταλήξει υπέρ αυτού (βλ. στην κατεύθυνση αυτή, μεταξύ άλλων *Μεϊντάνης κατά Ελλάδας*, αρ. 33977/06, §20, 22 Μαΐου 2008, *Χατζημανίκας κατά Ελλάδας*, αρ. 487/07, § 18, 31 Ιουλίου 2008). Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η προσέγγιση αυτή είναι λογική. Ως εκ τούτου, συντρέχει λόγος να θεωρήσουμε ότι η εθνική οριστική απόφαση είναι εν προκειμένω η απόφαση υπ' αρ. 162/2008 του Αρείου Πάγου.

14. Υπό τις συνθήκες αυτές, η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 6 Μαρτίου 2001, με την προσφυγή του προσφεύγοντα στα πολιτικά δικαστήρια και ολοκληρώθηκε στις 24 Απριλίου 2008 με την καθαρογραφή της απόφασης υπ' αρ. 162/2008 του Αρείου Πάγου. Επομένως διήρκεσε πάνω από επτά έτη για τρεις δικαιοδοσίες.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

15. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας κρίνεται ανάλογα με τις συνθήκες της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που καθιερώθηκαν από τη Νομολογία του Δικαστηρίου, συγκεκριμένα τον περίπλοκο χαρακτήρα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντα και αυτή των αρμοδίων αρχών καθώς και την σημασία της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 30979/96, §43, CEDH 2000-VII).

16. Το Δικαστήριο εξέτασε επανειλημμένως υποθέσεις που εγείρουν θέματα παρόμοια με αυτό της υπό κρίση υπόθεσης και διαπίστωσε την

παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερθείσα *Frydlender*).

17. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα πραγματικό περιστατικό ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε αντίθετο συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου επί του θέματος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι στην υπό κρίση υπόθεση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας υπήρξε υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «εύλογης προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 σχετικά με την διάρκεια της διαδικασίας.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ

18. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη λόγω του τρόπου με τον οποίο ο Άρειος Πάγος εφάρμοσε στην προκειμένη περίπτωση το οικείο εθνικό δίκαιο και υποστηρίζει ότι δεν έχει αιτιολογήσει κατάλληλα την απόφασή του. Τέλος επικαλείται το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου και παραπονείται για προσβολή του δικαιώματος στον σεβασμό της περιουσίας του.

19. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή του το Δικαστήριο, στο βαθμό που είναι αρμόδιο να κρίνει τους ισχυρισμούς που έχουν διατυπωθεί, δεν σημείωσε κανένα σημάδι παραβίασης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που κατοχυρώνονται με την Σύμβαση ή με τα Πρωτόκολλά της.

20. Επομένως το τμήμα αυτό της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης ,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

22. Ο προσφεύγων ζητά 1.131.289 € για την υλική ζημία. Υποστηρίζει ότι το ποσό αυτό αντιστοιχεί στις οικονομικές απώλειες που προέκυψαν από την λύση της σύμβασής του. Ο προσφεύγων ζητά επίσης 10.000 € για την ηθική βλάβη που υπέστη.

23. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το αίτημα για την υλική ζημία. Υποστηρίζει επίσης ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη.

24. Το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στην διαπιστωθείσα παραβίαση και την επικαλούμενη υλική ζημία και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Αντίθετα, θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 3.000 € λόγω ηθικής βλάβης, συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

25. Ο προσφεύγων ζητά επίσης 10.000 € για έξοδα και δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε στα εθνικά Δικαστήρια και στο Δικαστήριο.

26. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί τις αξιώσεις αυτές. Υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τα ποσά που ζητά.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δαπανών δυνάμει του άρθρου 41 προϋποθέτει ότι αυτά αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και επιπλέον, εύλογα ως προς το ύψος τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], αρ. 31107/96, §54, CEDH 2000-XI). Λαμβάνοντας υπόψη την απουσία κάθε δικαιολογητικού από την πλευρά του προσφεύγοντα και την νομολογία του επί του θέματος, το Δικαστήριο απορρίπτει το αίτημα το σχετικό με τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

41. Το Δικαστήριο κρίνει σωστό να υπολογίσει το ύψος των τόκων υπερημερίας με βάση το επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* παραδεκτή την προσφυγή σχετικά με την αιτίαση από το άρθρο 6 §1 της Σύμβασης όσον αφορά την διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη για τα περαιτέρω,
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης,
3. *Αποφαίνεται* ότι
 - α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών, 3.000 € (τρεις χιλιάδες ευρώ) για ηθική βλάβη συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος
 - β) ότι από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα αυξάνεται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.
4. *Απορρίπτει* την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχθηκε στα γαλλικά, στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 13 Ιανουαρίου 2011, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

André Wampach
Αναπληρωτής Γραμματέας

Anatoly Kovler
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο
Η μεταφράστρια

Μαρία Καραμπάτσα